

AVIZ
referitor la propunerea legislativă intitulată
„Legea jurnalistului”

Analizând propunerea legislativă intitulată „Legea jurnalistului”, transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr.B560 din 7.10.2010,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și art.46(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil propunerea legislativă, **sub rezerva luării în considerare** a următoarelor observații și propuneri:

I. Observații generale

1. Prezenta propunere are ca obiect de reglementare stabilirea cadrului juridic general privind organizarea și desfășurarea activității de jurnalist.

Propunerea legislativă face parte din categoria legilor organice, deoarece propune instituirea unor infracțiuni, fiind incidente dispozițiile art.73 alin.(3) lit.h) din Constituția României, republicată, iar în aplicarea prevederilor art.75 alin.(1) din Legea fundamentală, prima Cameră sesizată este Senatul.

2. **Din punct de vedere al dreptului Uniunii Europene**, propunerea legislativă nu constituie o transpunere a unui document juridic și nici nu urmărește facilitarea punerii în aplicare a unui regulament comunitar, motiv pentru care examinarea dispozițiilor acesteia se face numai din perspectiva compatibilității cu principiile generale statuate de acquis-ul Uniunii Europene.

Pe de altă parte, tot din perspectiva dreptului european, precizăm că, la nivelul acquis-ului Uniunii Europene, profesia de jurnalist nu face obiectul niciunei reglementări, neexistând, în acest sens, nici regulamente sau directive și nici alte documente, care să creeze un regim juridic unitar, prin stabilirea unor elemente comune care să realizeze un grad de armonizare/apropiere a legislațiilor statelor

Uniunii Europene în ceea ce privește accesul și/sau exercitarea acestei profesii în spațiul Uniunii Europene. Din aceste considerente, instituțiile legiuitoare ale statelor membre dețin competența de legiferare în domeniu.

Este totuși necesar să precizăm că statul, care intenționează să reglementeze într-o manieră distinctă această profesie, are obligația, instituită de calitatea de țară membră a Uniunii Europene, să ia în considerare și să respecte principiile fundamentale statuate la nivelul Tratatului de la Lisabona, și aici, în raport cu conținutul proiectului, apreciem că inițiatorul trebuie să ia în considerare, două aspecte, și anume:

- asigurarea faptului că, în exercitarea profesiei, jurnalistul trebuie să respecte drepturile fundamentale ale cetățenilor, așa cum sunt statuate în Carta drepturilor fundamentale în Uniunea Europeană, document inclus în Tratatul de la Lisabona, conform art.6 din Tratatul consolidat privind Uniunea Europeană (TUE) - parte a Tratatului de la Lisabona: „Uniunea recunoaște drepturile, libertățile și principiile prevăzute în Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene din 7 decembrie 2000, astfel cum a fost adoptată la 12 decembrie 2007, la Strasbourg, care are aceeași valoare juridică cu cea a tratatelor”;

- asigurarea faptului că accesul la exercitarea profesiei de jurnalist se face cu respectarea liberei circulații a persoanelor și a serviciilor în întreg spațiul Uniunii Europene, în sensul că orice persoană, indiferent din ce stat al Uniunii provine, poate să exercite în mod liber profesia de jurnalist în oricare alt stat al Uniunii Europene fără să aibă un tratament discriminator, prin comparație cu cetățenii acestuia.

Cu privire la primul aspect, din analiza dispozițiilor propunerii legislative se reține că, în cuprinsul mai multor prevederi, inițiatorul respectă, într-o manieră generală, deși mai puțin riguroasă din punct de vedere al formulării juridice, dispozițiile mai multor articole din documentul european menționat, cum ar fi: respectul dreptului la libera exprimare, respectul vieții private și de familie, statuat în art.7 din Carta europeană a drepturilor fundamentale, respectul pentru libertățile cetățenești individuale sau colective (art.7 alin.(2) lit.d) și e) din proiect). Totodată, la art.35 alin.(2) pct.7 și 8 din proiect se regăsesc formulări privind respectul pentru dreptul la o viață privată și de familie, respectiv pentru dreptul la demnitate și siguranță, statuate în art.1 și 6 din Carta europeană a drepturilor fundamentale.

Cu privire la sintagma „drepturi colective” formulăm, totuși, o rezervă și precizăm că, dacă libertățile individuale sunt clar statuate juridic, noțiunea juridică de *libertăți colective* nu este recunoscută nici de dreptul Uniunii Europene, nici la nivelul altor instrumente juridice adoptate de alte instituții europene (Consiliul Europei, Comisia Europeană împotriva rasismului și intoleranței ș.a.).

Cu rezerva formulată mai sus, considerăm că dispozițiile din proiect nu încalcă acquis-ul Uniunii Europene dar, în același timp, apreciem că, sub aspectul modalității de structurare a aspectelor reglementate și sub aspectul redactării, aceste dispoziții ar trebui reformulate, în sensul de a constitui obiectul unui capitol distinct, cu o formulare juridică conformă exigențelor stilului normativ.

În ceea ce privește cel de-al doilea aspect, semnalăm că art.18 din proiect cuprinde o prevedere care contravine acquis-ului Uniunii Europene, întrucât condiționarea accesului la exercitarea profesiei de jurnalist de deținerea cetățeniei române **încalcă vădit dreptul la libera circulație a persoanelor și serviciilor în cadrul Pieței interne**, drepturi statuate în cuprinsul mai multor articole în Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene (TFUE), din care menționăm :

- art.18: „În domeniul de aplicare a tratatelor și fără a aduce atingere dispozițiilor speciale pe care le prevede, se interzice orice discriminare exercitată pe motiv de cetățenie sau naționalitate.....”;

- art.26 alin.(2): „Piața internă cuprinde un spațiu fără frontiere interne, în care libera circulație a mărfurilor, a persoanelor, a serviciilor și a capitalurilor este asigurată în conformitate cu dispozițiile tratatelor.....”;

- art.45 alin.(2): „Libera circulație implică eliminarea oricărei discriminări pe motiv de cetățenie între lucrătorii statelor membre, în ceea ce privește încadrarea în muncă, remunerarea și celelalte condiții de muncă”.

Precizăm că modul de exercitare a acestor libertăți a fost reglementat într-o manieră detaliată în cuprinsul mai multor documente juridice de drept derivat, printre care menționăm, în primul rând, Directiva 2006/123/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind serviciile în cadrul pieței interne, care, în art.16, prevede expres: „Statele membre respectă dreptul prestatorilor de a furniza servicii într-un stat membru altul decât cel în care sunt stabiliți. Statele membre în care este prestat serviciul asigură accesul liber la o activitate de servicii și libera exercitare a acesteia pe teritoriul lor”.

Pe de altă parte, faptul că în cuprinsul art.18 din proiect se precizează distinct definiția jurnalistului român, acest aspect poate da naștere la interpretări speculative, în sensul că jurnalistul care nu este român, adică „jurnalistul străin” (originar din statele Uniunii Europene) s-ar supune unui alt regim juridic și nu ar beneficia de drepturile acordate de lege jurnalistului român, fapt ce conduce, în mod indubitabil, la ideea existenței unui regim juridic discriminatoriu între cetățenii Uniunii Europene, ceea ce încalcă principiile acquis-ului european.

3. Ca observații de ordin general, menționăm că prezenta propunere legislativă cuprinde reglementări de natură a afecta și schimba radical atât organizarea în profesie, cât și activitatea jurnaliștilor. Cu titlu de exemplu, ziariștii ar trebui să aibă „carte de jurnalist”, să activeze în cabinete jurnalistice, să fie atestați o dată la trei ani, examinați anual din punct de vedere psihologic, proiectul prevăzând și sancțiuni pentru „delicte de presă”, dar și înființarea unui organism - „Ombusman-ul mass-media român”, al cărui obiect de activitate nu este conturat cu precizie. Față de noul sistem de mecanisme propus, ar fi fost recomandată consultarea prealabilă a organismelor profesionale din mass-media.

Având în vedere modul de redactare și soluțiile legislative propuse, apreciem că proiectul nu asigură un cadru legal coerent, care să respecte drepturile omului și care să permită în mod liber exercitarea profesiei de jurnalist. În același context, semnalăm și faptul că există prevederi care, prin caracterul lor, nu sunt de nivelul unei legi, ci ar trebui să facă obiectul unor norme de aplicare a legii în discuție, norme ce ar trebui elaborate în comun de instituțiile implicate - Cap.V privind normele deontologice.

De aceea, supunem atenției inițiatorului ca **art.29 lit.e)** să prevadă ca atribuție a Colegiului Național elaborarea Codului deontologic și, ca urmare, eliminarea Cap.V din proiect, având în vedere că, în prezent, există deja un Cod deontologic ale cărui prevederi sunt consimțite de jurnaliștii membri ai organizațiilor profesionale, patronale și sindicale semnate ale Statutului Jurnalistului, adoptat de Convenția Organizațiilor Media în 2004.

Cu referire la ipotezele juridice avute în vedere de inițiator, remarcăm că acestea nu au o succesiune logică, situațiile fiind aleatoriu reglementate în capitole.

Totodată, proiectul prezintă numeroase deficiențe de exprimare și redactare, utilizându-se termeni și categorii juridice improprii sau insuficient conturate și explicate, deși, potrivit art.36 alin.(4) teza finală din Legea nr.24/2000, republicată, „redactarea este subordonată dezideratului înțelegerii cu ușurință a textului de către destinatarii acestuia”.

4. Referitor la definirea cabinetului jurnalistic ca unitate fără personalitate juridică, propusă la **art.12 alin.(2)**, semnalăm că norma nu poate fi acceptată, deoarece lipsa personalității juridice are ca efect imposibilitatea de a încheia, în nume propriu, acte juridice de administrare sau de dispoziție.

Or, în condițiile în care dispozițiile ulterioare din proiect implică încheierea și executarea unor contracte (a se vedea art.12 alin.(4) – contracte de muncă sau convenții civile de prestări servicii), calificarea cabinetului jurnalistic individual drept unitate fără personalitate juridică contravine însuși scopului pentru care a fost creat.

5. Soluția legislativă propusă la **art.37 alin.(2)** ar trebui reanalizată, întrucât din redactarea textului rezultă imposibilitatea percheziționării jurnalistului, a domiciliului ori a cabinetului său chiar și în situațiile în care, în exercitarea profesiei, jurnalistul comite o infracțiune. Precizăm că o astfel de interdicție nu este prevăzută pentru nicio altă categorie profesională și nici nu ar fi corectă, întrucât ar crea, în mod nejustificat, o poziție privilegiată pentru jurnalistul care săvârșește o faptă penală.

6. Întrucât plângerea reprezintă o modalitate de sesizare a organelor de urmărire penală, iar existența unei astfel de plângeri nu poate atrage interdicții sau decăderi pentru jurnalistul împotriva căruia aceasta este formulată, apreciem că este excesivă instituirea prin **art.50 alin.(2)** a obligației instanțelor judecătorești și parchetelor de a informa Colegiul Național cu privire la respectivele plângeri.

Totodată, precizăm că, în prezent, pentru nicio infracțiune plângerea prealabilă nu se adresează instanței judecătorești, astfel încât textul trebuie reanalizat și sub acest aspect.

7. Semnalăm că stabilirea, la **art.61 lit.b)**, a atribuției „Ombusman-ului” de a constata contravențiile și de a aplica sancțiunile nu este corectă, întrucât aceasta nu se corelează cu regimul-cadru al reglementării contravențiilor. În primul rând, potrivit art.15 alin.(1) din Ordonanța Guvernului nr.2/2001 constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor se fac de către **persoanele** anume prevăzute în actul normativ, numite în mod generic „agenți

constatatori”, și nu de către anumite persoane juridice, așa cum se prevede în proiect. În al doilea rând, așa cum rezultă din dispozițiile art.16 alin.(1) și ale art.39 alin.(1) din Ordonanța Guvernului nr.2/2001 privind regimul contravențiilor și, astfel cum s-a subliniat, de altfel, și în doctrină, actul normativ-cadru în materia contravențiilor leagă calitatea de agent constator de apartenența la o **instituție**¹ sau un organ, nefiind posibilă stabilirea acestei calități pentru persoanele din cadrul unei persoane juridice de drept privat, cum este reglementat în proiect „Ombusman-ul”. Este necesară, de aceea, reanalizarea normei propuse pentru **art.61 lit.b**).

8. Menționăm că norma din cadrul **art.65 alin.(1)**, referitoare la suspendarea din profesie, **la propunerea „Ombusman-ului mass-media român”**, a jurnalistului împotriva căruia s-a luat măsura arestării preventive nu este corelată cu dispozițiile art.53 alin.(1), care prevăd că, în această situație, măsura suspendării din funcție se ia **la propunerea Colegiului Național**.

Totodată, precizăm că referirea la „autoritatea publică” din care face parte jurnalistul nu este corectă, întrucât, potrivit **art.12 alin.(1)**, profesia de jurnalist se exercită în cadrul cabinetului jurnalistic individual sau în cadrul cabinetelor jurnalistice asociate, iar potrivit **art.8 alin.(1)**, jurnalistul este independent față de orice reprezentant al administrației publice centrale și locale ori al instituțiilor publice.

9. Norma propusă pentru **art.70 lit.a)**, trebuie reanalizată, întrucât, din stabilirea drept contravenție a faptei editorului sau a patronului de a introduce spre publicare produse jurnalistice care nu provin de la cabinete de jurnaliști sau care nu au primit avizul unui astfel de cabinet rezultă că nu ar mai putea fi publicate, în mijloacele de informare în masă, comentariile unor persoane care nu au calitatea de jurnalist și nici ale unor personalități din toate domeniile de activitate, dacă nu îndeplinesc condiția de a fi jurnaliști. O astfel de reglementare constituie însă, o restrângere nejustificată a dreptului la liberă exprimare consacrat de art.30 din Constituție, potrivit căruia libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor sau a credințelor și libertatea creațiilor de orice fel, prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete sau prin alte mijloace de comunicare în public sunt inviolabile.

¹ Antonie Iorgovan - *Tratat de drept administrativ*, vol.II, Ediția a 4-a, Ed. All Beck, București, 2005, p.427

Pe de altă parte, semnalăm că **art.70 lit.a)** face referire la necesitatea obținerii unui „aviz” al unui cabinet de jurnaliști, deși în cuprinsul proiectului nu este reglementată o astfel de procedură, ci, potrivit **art.79**, proprietarii mijloacelor de informare în masă au obligația de a folosi „produse jurnalistice ce provin numai de la cabinetele de jurnalist”. Observațiile sunt valabile, în mod corespunzător, și pentru **art.70 lit.c)**.

Precizăm, totodată, că din redactarea **lit.c)** rezultă că patronul ar avea nevoie de acordul editorului pentru a introduce spre publicare produse jurnalistice, în vreme ce din dispozițiile **lit.a)** nu rezultă o astfel de obligație.

10. Precizăm că fapta prevăzută la **art.70 lit.d)**, de a publica materiale care sunt **de natură să aducă atingere** unui drept sau interes legitim al unei persoane nu poate constitui contravenție, întrucât răspunderea nu poate interveni decât în situațiile în care dreptul sau interesul legitim al persoanei a fost efectiv vătămat, iar respectiva vătămare a fost constatată de instanța de judecată, potrivit legii. Menționăm că o astfel de rațiune a fost avută în vedere și de legiuitorul constituant care, prin dispozițiile **art.52** din Legea fundamentală, a consacrat dreptul persoanei **vătămate** într-un drept al său ori într-un interes legitim, de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri de a obține recunoașterea dreptului pretins sau a interesului legitim, anularea actului și repararea pagubei, în condițiile legii organice.

11. În situația în care **art.71** are în vedere instituirea recidivei contravenționale, semnalăm că această instituție nu este prevăzută în Ordonanța Guvernului nr.2/2001, astfel încât reglementarea ar trebui completată cu indicarea modalității de ținere a evidenței contravențiilor săvârșite în acest domeniu și a instituției competente în acest sens.

12. În ceea ce privește reglementarea sumelor provenite din amenzi, propusă la **art.73**, precizăm că acestea nu pot fi utilizate pentru despăgubirea persoanei vătămate, așa cum se prevede la actualul **art.73 pct.5**, întrucât, așa cum rezultă din dispozițiile **art.3 alin.(1)** și ale **art.31 alin.(2)** din Ordonanța Guvernului nr.2/2001, sancțiunea contravențională este distinctă de eventualele despăgubiri pentru pagubele pricinuite prin săvârșirea contravenției. De altfel, menționăm că persoana vătămată poate obține acoperirea pagubelor pe calea unei acțiuni civile.

Mai mult decât atât, precizăm că, în actuala redactare, norma propusă pentru **art.73 pct.5** nici nu este corectă, întrucât nu se referă

la persoana vătămată prin săvârșirea contravenției, ci la persoana „afectată de delictul de presă”. Or, potrivit art.68 alin.(1), delictul de presă reprezintă un **delict civil**, și nu o contravenție.

II. Observații de redactare și de tehnică legislativă

1. La **art.2**, întrucât textul este alcătuit dintr-o singură ipoteză juridică, este necesară eliminarea, din debutul textului, a cifrei „(1)”. Observația este valabilă și pentru **art.3**.

Totodată, din aceleași considerente, sugerăm ca definițiile să debuteze în mod direct prin înlăturarea din cuprinsul acestora a formelor verbale “este”, “se definește”, “sunt”. Observația este valabilă pentru toate situațiile similare din cuprinsul proiectului.

2. La **art.4 alin.(2)** care, pentru asigurarea conformității cu normele de tehnică legislativă, trebuie marcat cu lit.b), este necesară înlocuirea sintagmei „ele trebuie totuși exprimate” cu expresia „ele trebuie exprimate”.

De asemenea, la **alin.(3)**, care trebuie marcat cu lit.c), din considerente de ordin gramatical, este necesar ca expresia „a jurnalistului” să fie redată sub forma „**ale** jurnalistului”.

Totodată, este necesară și marcarea în mod corect a expresiei „Produsul jurnalistic” cu lit.d).

În ceea ce privește titlul Legii nr.8/1996, pentru o corectă informare normativă, este necesară redarea acestuia în întregime, respectiv „Legea nr.8/1996 privind drepturile de autor și drepturile conexe”, urmând să fie inserată și mențiunea „cu modificările și completările ulterioare”. Observația este valabilă, în mod corespunzător, și pentru **art.16 alin.(2)**.

3. La **art.5 alin.(1)**, în aplicarea dispozițiilor art.38 alin.(3) teza finală din Legea nr.24/2000, republicată, este necesară eliminarea parantezelor.

La **alin.(2)**, din rațiuni gramaticale, este necesar ca sintagma „orice societate de radio sau de televiziune care transmit” să fie înlocuită cu expresia “orice societate de radio sau de televiziune care **transmite**”.

4. La **art.7 alin.(2) lit.b)**, pentru un spor de rigoare în reglementare, este necesară reformularea textului, astfel:

„b) urmărește și informează cetățenii despre activitățile Parlamentului, **Președintelui României**, Guvernului, **ministerelor**, precum și ale reprezentărilor autorităților **administrației** publice, ai serviciilor și instituțiilor publice;”.

La **lit.c)**, pentru un spor de rigoare normativă, potrivit prevederilor art.21 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.17/2005 pentru stabilirea unor măsuri organizatorice la nivelul administrației publice centrale, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.198/2005, cu modificările ulterioare, este necesară înlocuirea sintagmei „agenților economici” cu sintagma „**operatorilor economici**”.

Totodată, pentru fluentă în exprimare, expresia „precum și calitatea produselor lor” trebuie redată sub forma „precum și **cu** calitatea produselor lor”.

De asemenea, pentru unitate în redactare cu restul proiectului, la **lit.d), e) și f)**, este necesar ca textul să debuteze cu termenii sau expresiile:

„**d) ia atitudine** fermă...;”;

„**e) critică**...;”;

„**f) reflectă**...”.

5. La art.8 alin.(2), pentru corectitudinea reglementării, textul ar trebui să prevadă că jurnalistul se supune reglementărilor constituționale și legale, nu numai „prezentei legi”.

6. La art.12 alin.(4), pentru corectitudine terminologică, este necesară revederea textului în ceea ce privește sintagma „convenții civile de prestări civile de prestări servicii”.

7. La art.17 alin.(1), apreciem că norma nu se încadrează în prevederile prezentului proiect, conținutul său fiind de natura Codului fiscal. De asemenea, menționăm că din formularea actuală rezultă că impozitul pe venit ar putea fi și sub 16%, fără a se preciza însă care ar fi condițiile în care norma s-ar putea aplica.

La **alin.(2)**, pentru un spor de rigoare în exprimare, expresia „5 tineri absolvenți a învățământ superior” trebuie redată sub forma „**cinci tineri absolvenți ai învățământului superior**”.

Totodată, pentru un spor de rigoare în reglementare, este necesar ca sintagma „conform codului fiscal” să fie înlocuită cu sintagma „potrivit prevederilor Legii nr.571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare”, observație valabilă și pentru **alin.(3)**.

De asemenea, pentru acuratețea redactării, sugerăm a se revedea expresia „accidente producătoare de handicap”.

8. La art.18 alin.(1), potrivit exigențelor stilului normativ, partea introductivă trebuie reformulată, astfel:

„Art.18. - (1) Poate fi jurnalist cel care îndeplinește **cumulativ** următoarele condiții:”.

Totodată, semnalăm că la actualul **pct.1)**, care trebuie marcat cu lit.a), norma privind condiționarea accesului la exercitarea profesiei de jurnalist de deținerea cetățeniei române este discriminatorie, astfel că aceasta trebuie reanalizată potrivit observației formulate la pct.2 din aviz.

De asemenea, la actualul **pct.2)**, care trebuie marcat cu lit.b), din rațiuni gramaticale, expresia „efectuat o dată la trei ani” trebuie redată sub forma „efectuată o dată la trei ani”.

Apreciem, totodată, că în situația în care sunt îndeplinite condițiile de atestare, conform actualului alin.(1) pct.2), nu mai este necesară confirmarea aptitudinilor jurnalistice prin practică de cel puțin 2 ani, potrivit actualului pct.5).

De altfel, din cuprinsul proiectului nu rezultă care sunt condițiile de atestare a jurnaliștilor și nici cine anume face atestarea.

Totodată, actualele pct.3) - 5) trebuie marcate ca lit.c) - e).

La **alin.(2)**, pentru un spor de rigoare în reglementare, este necesară reformularea textului, după cum urmează:

„(2) **Pe lângă** îndeplinirea condițiilor prevăzute la **alin.(1) lit.d)-e)**, pentru activitatea jurnalistică anterioară intrării în vigoare a prezentei legi, se aplică și prevederile Hotărârii **Senatului** nr.32/1994 și ale Hotărârii Camerei Deputaților nr.25/1994 asupra rezoluțiilor Adunării Parlamentare a Consiliului Europei cu privire la etica ziaristică”.

La **alin.(3)**, pentru corectitudinea normei de trimitere, este necesară reformularea textului, astfel:

„(3) Examenul psihologic prevăzut la **alin.(1) lit.c)** trebuie să fie reactualizat la împlinirea termenului de un an”.

9. La art.19 alin.(1), pentru un spor de rigoare normativă, precum și pentru corectitudinea normei de trimitere, este necesară reformularea textului, astfel:

„Art.19. - (1) Persoanele care, din cauza neîndeplinirii condițiilor **prevăzute la art.18**, nu au obținut atestarea de jurnalist în termen de 120 de zile de la publicarea prezentei legi în Monitorul Oficial **al României**, pot presta activități jurnalistice în calitate de salariați sau de colaboratori în cadrul cabinetelor jurnalistice individuale sau **al** cabinetelor asociate de jurnaliști”.

La **alin.(2)**, din rațiuni redacționale, expresia „după 1 an de la data examenul anterior” trebuie redată sub forma „după **o perioadă de un an** de la data examenului anterior”.

10. La **art.21 alin.(2)**, este necesară redarea completă a denumirii ministerului la care se face referire, respectiv Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale, potrivit Hotărârii Guvernului nr.11/2009, cu modificările și completările ulterioare.

11. La **art.22 lit.a)**, pentru corectitudinea normei de trimitere, este necesară revederea referirii la **art.44**, întrucât în acest articol nu este prevăzut niciun caz de incompatibilitate.

12. La **art.23 lit.c)**, pentru fluența redactării, expresia „s-a luat măsura de excluderii” trebuie redată sub forma „s-a luat **măsura excluderii**”.

13. La **art.25 alin.(1)**, pentru unitate terminologică și pentru respectarea prevederilor art.37 alin.(3) din Legea nr.24/2000, republicată, potrivit căroră exprimarea prin abrevieri a unor denumiri sau termeni se poate face numai prin explicitare în text, **la prima folosire**, semnalăm că sintagma „Colegiul Național al Jurnaliștilor din România” apare pentru prima dată în text la **art.13 alin.(3)**, motiv pentru care este necesar ca expresia „denumit în continuare *Colegiul Național*” să fie inserată în cadrul art.13 alin.(3), și nu la art.25 alin.(1).

La **alin.(2)**, pentru coerență în exprimare, sintagma „desemnați de organizație profesională de jurnaliști” trebuie redată sub forma „desemnați de o organizație profesională de jurnaliști”.

14. La **art.26**, semnalăm că după alin.(1) urmează, în mod eronat, alin.(3). Pe cale de consecință, este necesară renumerotarea în mod corespunzător.

15. La **art.29 lit.a)**, pentru fluența textului, sintagma „corelează demersurilor organizațiilor” trebuie redată sub forma „corelează demersurile organizațiilor”.

La **lit.l)**, pentru corectitudinea exprimării, expresia „organizațiilor profesionale a jurnaliștilor” trebuie redată sub forma „organizațiilor profesionale **ale** jurnaliștilor”.

Totodată, pentru claritatea normei, semnalăm că textul este eliptic, întrucât nu se precizează ce anume asigură Colegiul Național, pe bază de reciprocitate.

La **lit.o)**, din considerente de ordin gramatical, este necesar ca expresia „ștatul de funcții” să fie înlocuită cu expresia „**statul** de funcții”, observație valabilă pentru toate situațiile similare din cuprinsul proiectului.

16. La **art.31 alin.(1)**, pentru corelare cu art.26 alin.(1), este necesară înlocuirea expresiei „Coordonatorul principal” cu expresia „Coordonatorul **general**”, observație valabilă și pentru **alin.(2)**.

La **alin.(2)**, în finalul textului, pentru precizia și claritatea normei, expresia „atribuțiile rectorului” trebuie înlocuită cu expresia „atribuțiile **acestuia**”.

17. La **art.32 lit.c)**, pentru coerență în redactare, este necesar ca expresia „pe jurnalistul” să fie redată sub forma „**și pe jurnalistul**”.

18. La **art.35 alin.(2) pct.12**, semnalăm că, pentru corectitudinea exprimării, textul ar trebui să se refere la „procedurile judiciare”, nu la „procedurile juridice”, precum și la „instanțele judecătorești”, nu la „instanțele judiciare”.

Totodată, precizăm că instanțele judecătorești nu „califică” drept vinovată o persoană, ci pronunță o hotărâre de condamnare. Este necesară, de aceea, reanalizarea și reformularea corespunzătoare a normei.

19. La **art.39**, menționăm că expresia consacrată este „**mijloacele de informare în masă**”, și nu „mijlocul de informare în masă”.

20. La **art.40**, norma este declarativă în condițiile în care nu sunt concretizate facilitățile de care urmează să beneficieze jurnalistul.

21. La **art.43 alin.(1)**, semnalăm că, în lipsa instituirii unor derogări de la dispozițiile Codului penal, prevederea privind sancționarea amenințării săvârșite împotriva jurnalistului în timpul profesiei și în legătură cu aceasta nu este necesară și trebuie eliminată. Observația este valabilă, în mod corespunzător, și pentru **alin.(2)**, cu precizarea că, din punct de vedere al pedepsei aplicabile, calificarea infracțiunii de lovire sau alte violențe, drept infracțiune „deosebit de gravă” nu prezintă nicio relevanță.

În plus, sugerăm reanalizarea referirii la infracțiunea de „calomnie”, întrucât problema privind consecințele Deciziei Curții Constituționale nr.62/2007 asupra activității dispozițiilor articolelor 205, 206 și 207 din Codul penal este rezolvată diferit de instanțele de judecată. Precizăm astfel că, urmare a acestei situații, procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a promovat, la data de 25.08.2010, un recurs în interesul legii având ca obiect această problemă.

22. La **art.44**, precizăm că nu există o „lege a Casei de Asigurări”, astfel încât este necesară reformularea normei în acord cu prevederile legale privind asigurările sociale și asigurările sociale de sănătate.

23. Pentru asigurarea unei succesiuni logice a soluțiilor legislative preconizate, propunem ca norma prevăzută la **art.48** să fie plasată la **art.47** și invers.

24. La **art.51 alin.(5)**, pentru asigurarea unei reglementări complete, textul ar trebui să prevadă în mod expres care anume este instanța competentă să judece contestația împotriva hotărârii comisiei de disciplină a organizației.

La **alin.(7)**, menționăm că procedura soluționării abaterilor disciplinare prevăzute în proiect nu are legătură cu Codul de procedură civilă.

25. La **art.53 alin.(2)**, semnalăm că referirea la „art.21, lit.e) din lege” este incorectă, motiv pentru care este necesară revederea și reformularea textului.

De asemenea, sintagma „excluderea din profesia de jurnalist condamnat” trebuie redată sub forma „excluderea din **profesie a jurnalistului condamnat**”.

La **alin.(3)**, pentru realizarea acordului gramatical, expresia „va fi depus” trebuie redată sub forma „va fi depusă”.

26. La **art.54**, din considerente de redactare, teza a doua a textului va fi redată în continuarea tezei întâi.

27. La **Cap.VII**, din aceleași considerente, este necesar ca titlul capitolului să fie ortografiat, astfel: „**Ombudsman-ul** mass-media român”, observație valabilă pentru toate situațiile similare din cuprinsul proiectului.

Totodată, pentru asigurarea unei succesiuni logice a normelor, considerăm că acest capitol ar trebui să debuteze cu textul actualului **art.56**, urmat de actualul **art.55**.

28. La actualul **art.56 alin.(1)**, apreciem că este necesar să se precizeze și care este scopul înființării acestui organism, deoarece atribuțiile prevăzute la **art.61** se suprapun cu cele ale Colegiului Național.

La **alin.(4)**, este necesară revederea textului, având în vedere că Legea nr.21/1924 pentru persoanele juridice (Asociații și Fundații) a fost abrogată prin Ordonanța Guvernului nr.26/2000 cu privire la asociații și fundații, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.246/2005, cu modificările și completările ulterioare.

29. La **art.64 alin.(4)**, pentru claritatea exprimării, semnalăm că textul este eliptic, motiv pentru care se impune revederea și reformularea acestuia.

30. La **art.67**, este necesară marcarea celor patru ipoteze juridice, potrivit exigențelor de tehnică legislativă.

La **al patrulea alineat**, este necesară revederea și reformularea primei teze, respectiv: „Culpa delictuală sau aquiliană de presă nu se presupune, în adevăr, niciodată”.

31. La **partea introductivă a art.70**, pentru corectitudinea exprimării, sintagma „Constituie amendă” trebuie înlocuită cu expresia „Constituie **contravenție**”.

Totodată, întrucât fapta descrisă drept contravenție în actul normativ și prevăzută cu sancțiune contravențională nu poate fi decât contravenție, nimeni neputând, prin interpretare, să schimbe caracterizarea ei juridică, precum și pentru corelare cu definiția dată contravenției în Ordonanța Guvernului nr.2/2001, este necesară eliminarea din text a expresiei „dacă nu este săvârșită în astfel de condiții încât, potrivit legii, să fie considerate infracțiune”.

La **art.70 lit.b)**, pentru corectitudinea exprimării, sintagma „de a introduce produse jurnalistice” trebuie înlocuită cu sintagma „de a introduce **spre publicare** produse jurnalistice”.

La **lit.e)**, semnalăm că fapta prevăzută poate constitui, în funcție de modalitatea concretă de săvârșire, o abatere disciplinară sau chiar o infracțiune. Prin urmare, instituirea răspunderii contravenționale nu se justifică, fiind necesar ca norma să fie reanalizată sub acest aspect.

32. La **art.71**, este necesară reformularea textului, întrucât expresia „încălcarea dispozițiilor articolului precedent, ori de câte ori” nu are înțeles.

33. Semnalăm că **art.72** ar trebui eliminat, întrucât nu instituie reguli derogatorii de la reglementarea-cadru în materia contravențiilor.

În acest context, precizăm că, pentru asigurarea unei reglementări complete, proiectul trebuie să cuprindă și dispoziția necesară de completare, în ceea ce privește contravențiile, cu prevederile Ordonanței Guvernului nr.2/2001. Propunem, de aceea, introducerea, după **art.73**, a unui nou articol, marcat ca **art.74**, cu următorul cuprins:

„Art.74. - Contravențiilor prevăzute la art.70 le sunt aplicabile dispozițiile Ordonanței Guvernului nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.180/2002, cu modificările și completările ulterioare.”.

Pe cale de consecință, normele subsecvente trebuie renumerotate.

34. La actualul **art.73**, întrucât se are în vedere instituirea unei reglementări derogatorii de la dispozițiile art.8 alin.(3) și (4) din

Ordonanța Guvernului nr.2/2001, norma trebuie completată cu o precizare în acest sens.

35. La **art.75**, pentru redarea completă a denumirii editorialului, este necesară inserarea expresiei „al României” postpusă sintagmei „de la publicarea în Monitorul Oficial”.

36. La **art.77**, pentru redarea completă a denumirii ministerului la care se face referire, este necesară înlocuirea expresiei „Ministerul Culturii” cu sintagma „Ministerul Culturii și **Patrimoniului Național**”, potrivit Hotărârii Guvernului nr.90/2010, cu modificările ulterioare.

37. La **art.80**, pentru corectitudine în exprimare, forma verbală „sunt obligați” se va scrie „sunt obligate”.

38. La **art.83**, potrivit uzanței normative, precum și pentru o identificare corectă și completă a actului normativ avut în vedere, este necesară reformularea textului, astfel:

„Art.83. - Pe data intrării în vigoare a prezentei legi, se abrogă Legea presei din România nr.3/1974, republicată, cu modificările și completările ulterioare”.

PREȘEDINTE
dr. Dragoș ILIEȘCU

București

Nr. 1319/4.11.2010.